

Svenska kyrkan är den otvetydigt viktigaste rörelsen in mot våra äldreboenden i Sverige och regeringen har självklart noterat detta.
FOTO: TT

DEBATT/ CORONAKOMMISSIONEN

Nu vänder vi fiaskot, Camilla!

Öppet brev till Camilla Lif. I regeringens coronakommission ingår Camilla Lif, präst i Svenska kyrkan. I ett öppet brev hoppas Boo Eek nu att hon ser sig som en företrädare för allt det pastorala arbete som sker ute i församlingarna: "Här finns en bred erfarenhet att hämta energi ifrån."

KAN KYRKAN vända ett stort etiskt fiasko?

Vi har vant oss vid dödssiffror denna sommar, globala summeringar och siffror om coronans härjningar i Sverige. Antalet döda i siffror och då vet vi att det bakom siffrorna finns människor som gick ifrån oss och anhöriga som står med sin sorg och saknad.

I början av pandemin sades det att särskilt de äldre skulle skyddas. Statistiken talar sitt tydliga språk. Det blev tvärtom. Det är bland äldre som dödstalen är störst och dessutom bland dem som vårdas på äldreboenden.

Coronan ger utslag på en kris som funnits i flera år i vårt land, ända sedan Ädelreformen infördes (1992). En som flera gånger slagit larm är Marianne Melkersson, känd geriatriker och tidigare sjukhusdirektör i Kungälv. I två debattartiklar, Svenska Dagbladet den 4 augusti och Göteborgsposten den 20 augusti, pekar hon på de stora brister som gäller på våra äldreboenden.

Hon ser vården där som ett stort etiskt fiasko och ställer avslutningsvis frågan: "Ska det även fortsättningsvis vara så att om man väljer att flytta in på ett särskilt boende så väljer man också bort att få adekvat sjukvård?"

Som det är i dag ges ingen medicinsk avancerad vård på våra äldreboenden. Min grannes fru har kommit in på en demensavdelning. När hon drabbades av covid-19 fick hon ingen syrgas, för den medicinska hjälpen hade man inte tillgång till. I stället skrev läkaren från vårdcentralen ut morfin. Hon skulle på det sättet få samma behandling som man ger inom den palliativa vården, det vill säga vården i livets slutskede.

DEN 30 juni tillsatte regeringen en coronakommission, vars uppgift nu blir att se över vad som gick bra och vad som gick fel. Vi måste bli bättre för framtiden. Många hoppas att det nu ska bli ett omtag för hela den svenska sjukvården. Coronan har avslöjat de stora bristerna!

Bland kommissionens åtta ledamöter finns du, Camilla Lif. Svenska kyrkan blir på det här sättet representerad. Vad kan du bidra med bland gerontologer, sociologer, ekonomer och läkare? Jag lyssnade på ditt "Sommar" i P1 och det ger mig stora förhoppningar. Jag tror att Du är rätt person!

Svenska kyrkan är den otvetydigt viktigaste rörelsen in mot våra äldreboenden i Sverige och regeringen har självklart noterat detta. I varje församlings uppdrag ligger att regelbundet besöka de gamla och sjuka, hålla andakter, komma på sjukbesök och själavårdssamtal.

Präst, diakon och musiker är närvarande men är inte involverade i själva vården. Kyrkan är där, men inte som ansvarig för vårdens utformning, vi är inte personal, vi är inte anhöriga. Vi har därmed en ofta klarare blick för vad som är bra och vad som kan förbättras.

Jag hoppas att du ser ditt uppdrag inte bara som en privat angelägenhet utan som en företrädare för allt det pastorala arbete som sker ute i våra församlingar. Här finns en bred erfarenhet att hämta energi ifrån.

KOMMISSIONENS ARBETE ska redovisas först i februari 2022. Även om det verkar vara gott om tid så brådskar det. Vilka ska bli dina samarbetspartners inom mot det pastorala livet i våra församlingar? Hur hämtas kunskap och erfarenheter in? Finns det i dag något nätverk för den här typen av frågor? Har sjukhuskyrkan resurser att ingå i ett sådant nätverk? Jag ställer frågor, men tyvärr tror jag mig redan veta svaren. Om samhället inte var berett för coronan, så är inte Svenska kyrkan beredd för detta uppdrag heller.

Men vi kan bli! Jag hoppas att du ser den här artikeln som en sporre för ditt arbete. Jag tror att många finns som vill ställa upp och bidra med sina erfarenheter. Nätverksbyggen är ett modernt arbetssätt i dag. Jag har själv varit med att starta ett sådant arbete i en förening som stöder ledarskapet inom svensk demensvård.

FÖRENINGEN GOTTE ledarskap i demensvården (GLID) tror att vården blir bra om ledaren är bäst. Det är egentligen en självklarhet, men gäller inte överallt. Därför vill föreningen stödja ledaren. Varje år delar föreningen ut stipendier till de bästa enhetscheferna inom svensk demensvård. På kort tid har dessa ledare sedan bildat ett progressivt nätverk för att utveckla ledarskapet. Allt för att de som lever sin sista tid i livet på ett demensboende ska få ett gott och bra liv. De ska vårdas men också vördas.

Så bygg nätverk, Camilla!

Det är ett stort ansvar som regeringen genom Coronakommissionen lägger på Svenska kyrkan. På något sätt känner jag stolthet över detta uppdrag, som ges till dig. Det är ändå ett erkännande till det vanliga trogna arbetet som församlingarna vecka efter vecka, år efter år, utför på våra äldreboenden.

Marianne Melkersson skriver ord, vars innebörd vi utifrån evangeliet känner igen: "Att lämna de mest utsatta individerna till enbart så kallad palliativ vård utan möjlighet till behandling på sjukhus är inget annat än ett stort etiskt fiasko." Eller som Matteus kunde ha skrivit: "Jag behövde komma till sjukhus men ni gav mig bara sömnmedel" (jämför Matteusevangeliet 25:31–46).

Den etiska frågan är viktig. Det kan aldrig vara rätt att missunna någon människa adekvat sjukvård bara för att personen är gammal. Min grannes fru överlevde både coronan och slapp det ordinerade morfinet.

ÄLDREVÅRDEN STÅR inte högt i kurs i vårt land. Geriatriken har hittills inte haft någon karriärstatus inom läkarkåren. Coronan kommer förhoppningsvis att ändra på detta. "Inget ont utan ..."

Tänk om vi genom denna pandemi får ett förändrat synsätt på vård och omsorg. Då har vi vunnit något fantastiskt för framtiden, något som kan påverka också andra delar av vårt samhälle. Vi kan få en ny syn på livet och vad som verkligen är värdefullt.

Så lycka till Camilla och allt gott!

BO EEK

domprost emeritus

➡ **PÅ SAJTEN**

Kommentera inlägget på kyrkanstidning.se